

5. Курепін В. М., Лотарева Д. В. Забезпечення техногенної безпеки на підприємствах України // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості : тези доповідей за результатами тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 9 грудня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 26-29. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12069>.
6. Іваненко В. С., Бризгалов М. В. Розробка та впровадження інструкцій з охорони праці на підприємствах аграрного профілю // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості : тези доповідей за результатами тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 9 грудня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 20-23. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12067>.
7. Бризгалов М. В., Курепін В. М. Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості : тези доповідей за результатами тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 9 грудня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 13-15. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12064>.

ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З НЕБЛАГОПОЛУЧНИХ СІМЕЙ В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Н.М. Пряслова, здобувачка вищої освіти

Миколаївський національний аграрний університет

Науковий керівник: **В.М. Курепін**, доцент кафедри методики професійного навчання, канд.екон.наук.

На жаль, безпритульність дітей, соціальне сирітство, бездоглядність в Україні набирає оберти. Конфлікти сімей їх розпад стають звичайними, росте і кількість неблагополучних сімей [1]. Викладачі, майстри виробничого навчання здебільшого стикаються з дітьми, які опинились у складній життєвій ситуації.

Актуальність питання зумовлено ступеню розвитку і соціалізації дитини, її поведінки, навчання. Проблеми дітей, які навчаються у закладах професійної (професійно-технічної) освіти (ЗПО) прямо пов'язані з їх життям у сім'ї.

Unfortunately, homelessness of children, social orphanhood, neglect in Ukraine is gaining momentum. Family conflicts and their disintegration are becoming common, and the number of dysfunctional families is also increasing. Teachers, masters of industrial training mostly come across children who have found themselves in a difficult life situation.

The relevance of the question is determined by the degree of development and socialization of the child, his behavior, and education. The problems of children studying in professional (vocational and technical) education institutions are directly related to their family life.

Виховання дітей з неблагополучних сімей вимагає від педагогічного колективу ЗПО вираженої тактики взаємодії, як сім'ї так і установи [2]. Педагогічна спрямованість на родину в цілому, у тому числі і на дитину яка навчається, повинна враховувати конкретні сімейні ситуації. Труднощі які виникають у педагогів пов'язані з дефектами сімейного виховання, різного віку дітей, симпатії - антипатії батьків і дітей тощо.

Шляхи розв'язання проблем повинні бути оптимальні та педагогічно виражені [3]. Підходи до розв'язання різні - спостереження за поведінкою учнів, дитячо-батьківські взаємини, вивчення ставлення дітей до своєї поведінки тощо. Виховання дітей з неблагополучних сімей повинно проходити з використанням

сімейного консультування, тренінгів для батьків, кваліфікованих юристів, медиків, психологів, сторонніх педагогів та інших зацікавлених спеціалістів.

Такі заходи допоможуть педагогам більш детально ознайомитися із особливостями роботи з неблагополучними сім'ями, зрозуміти причинні наслідки поведінки дітей, понять гостроту проблеми сімейного неблагополуччя, визначитися зі взаємодією. У пригоді педагогу стануть критерії оцінки сімейного неблагополуччя. Вони визначаються з урахуванням порушень сімейних функцій, які покладає на родину суспільство [4].

Деякі вчені небезпідставно, з урахуванням поняття неблагополучна сім'я (низький соціальний статус у різних сферах життєдіяльності), на аналізі досліджень, визначають сім критеріїв, які можуть впливати, як і на неповнолітнього, так і на всю сім'ю разом. Визначимо їх: структурні дефекти сім'ї, дефекти у вихованні, недостатнє матеріально-побутове забезпечення, дефекти соціально значущих особистісних якостей дітей, слабкі подружні взаємини, нестабільність шлюбу. Як свідчать наукові дослідження, такі фактори неблагополуччя у сім'ї, як структурні дефекти, дефекти соціально значущих особистісних якостей батьків, стабільності шлюбу, матеріально-побутового забезпечення усуваються найважче.

Критерії, з які ми окреслили, допомагають педагогам ЗПО визначитися з характером неблагополуччя в сім'ї, формами, методами і засобами взаємодії з батьками. Якщо зусилля педагогів з подолання сімейного неблагополуччя будуть систематичні і цілеспрямовані, це може знизити вплив таких факторів-дефектів як, особистісно значущі якості дітей, подружні взаємини тощо.

Треба враховувати такий фактор - в неблагополучних сім'ях практично не зустрічається тільки один вид дефектів, вони взаємопов'язані та взаємозумовлені [5]. Контакт педагога з дітьми та їх сім'ями повинен бути систематичним, постійним та індивідуально-конкретним з спробами вирішити гострі життєві проблеми учнів.

Вирізняють три групи причин, які можуть спровокувати сімейне неблагополуччя. Як наслідок, причині зв'язки негативно вплинуть на особистісний розвиток і виховання дитини:

- зниження виховного потенціалу за рахунок кризових явищ в соціально-економічній сфері [6];
- внутрішньо-сімейні взаємини і процес виховання дітей у родині;
- фізичні або психічні хвороби батьків, погана спадковість у дітей [7].

Слід наголосити, неблагополуччя, дуже різні, але взаємопов'язані та взаємозалежні. У додаток причин, найбільш важливими є: неналежні умови життя дитини і сім'ї; зниження життєво важливих сфер розвитку дітей (соціальні гарантії); знижені житлові умови більшості сімей і дітей в них; різка зміна поглядів та цінностей; асоціальні впливи у мікросередовищі дитини.

Педагоги, які працюють з дітьми із неблагополучних сімей в ЗПО, повинні продуктивно використовувати увесь комплекс психолого-педагогічних заходів. За рахунок таких заходів посилює взаємодію з дітьми та їх батьками, дає змогу змінити стиль спілкування між батьками та дітьми, підняти рівень відповідальності дорослих за виховання дітей, вплинути на їх психічний, фізичний і моральний стан, як дітей особисто, так і родини в цілому.

Аналіз неблагополуччя у сім'ях дітей, які навчаються у ЗПО дає змогу педагогічним працівникам знизити відчуження між дітьми та батьками, створити умови для життєдіяльності, практично мінімізувати самоусунення батьків від виховання власних дітей.

Таким чином, дітей з неблагополучних сімей треба сприймати повноправними особистостями, які мають право на захист і допомогу суспільства. Покарання за насильство в сім'ї не є панацеєю у вихованні дітей, воно підштовхує дітей на посилення конфлікту з рідними людьми. Професійна підготовка вихователів ЗПО потребує спеціальної правової і психолого-педагогічної підготовки, вини повинні уникати жорстокого ставлення до дитини. Всі дестабілізуючі чинники неприємні у закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

Список використаних джерел

1. Матвєєва К. С., Курепін В. М., Марченко Д. Д. Напрямки роботи сімейного педагога у структурі територіального центру соціальної допомоги сім'ї та дітям // Перспективи та інновації науки. 2021. № 2(2). С. 84-98. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9830>.
2. Іваненко В. С. Змістові особливості виховної роботи в Миколаївському національному аграрному університеті // Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D» : матеріали III міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 22–23 лютого 2023 року). Полтава : ПУЕТ, 2023.. С. 869-873. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13196>.
3. Курепін В. М. Ресурс на адаптацію, як молоді впоратися з психологічними проблемами в мінливих обставинах сучасності // Сучасна наука: інновації та перспективи : матеріали міжнар. мультидисциплінарної наук.-практ.

- інтернет-конф. молодих дослідників, здобувачів вищої освіти та науковців 6-7 квітня 2023р. м. Київ. Київ : Київський інститут залізничного транспорту Державного університету інфраструктури та технологій, 2023. С. 431-435. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13350>.
4. Курепін В. М., Марченко Д. Д. Використання дистанційного навчання в освітньому процесі спеціальних груп закладів професійної (професійно-технічної) освіти // Перспективи та інновації науки. 2021. № 2(2). С. 73-84. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9829>.
5. Веліховська А. Б., Курепін В. М. Інтенсифікація освітнього процесу в спеціальних групах закладів професійної (професійно-технічної) освіти шляхом використання елементів дистанційного навчання // Сучасна педагогічна освіта: імперативи, трансформації, вектори розвитку : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 26 лютого 2021 року : збірник наукових праць Том 1. Петропавловськ, Казахстан : СКУ ім. М. Козибаєва, 2021. С. 42-48. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9125>.
6. Іваненко В. С. Цінності та запити сучасної молоді: життєві пріоритети української молоді // Покоління незалежності: ціннісні орієнтири і перспективи : матеріали міжнародної науково-практичної конференції студентів та магістрантів, м. Костанай, 30 березня 2021р. Костанай : Костанайський регіональний університет імені А. Байтурсинова, 2021. С. 737-741. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9255>.
7. Меркулова Ж. Ю., Курепін В. М. Соціальний супровід та реалізація прав людей з інвалідністю щодо питань безпеки на виробництві // Актуальні проблеми безпеки життєдіяльності людини в сучасному суспільстві: матеріали Всеукраїнської науково-теоретичної інтернет-конференції, м. Миколаїв, 24 листопада 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 219-222. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/10510>.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Н.М. Прялова, здобувачка вищої освіти

Миколаївський національний аграрний університет, Україна

М.В. Піндера, здобувач вищої освіти

Миколаївський національний аграрний університет, Україна

Науковий керівник: **В.М. Курепін**, доцент кафедри методики професійного навчання, канд.ekon.наук.

Одним із найскладніших аспектів формування майбутнього фахівця є його фундаментальна та педагогічна підготовка. Оскільки зміст загальнонаукових дисциплін немає прямих виходів у ту чи іншу спеціальність, то ступінь мотивації вивчення таких дисциплін студентами порівняно низька. Звідси випливає дуже прохолодне, а часом небале ставлення до цих дисциплін багатьох студентів. Буває так, що студенти запитують: «А навіщо нам такі предмети потрібні?».

One of the most difficult aspects of the formation of a future specialist is his fundamental and pedagogical training. Since the content of general scientific disciplines does not have direct exits to one or another specialty, the degree of motivation of students to study such disciplines is relatively low. This results in a very cool and sometimes careless attitude towards these disciplines of many students. It happens that students ask: "Why do we need such subjects?".

На першому курсі студентам викладається така дисципліна як «Вступ до фаху» і, за ідеєю, після вивчення цього курсу вони повинні чітко уявляти всю структуру навчання за обраною спеціальністю, роль предметів та їх взаємозв'язок [1]. Однак практика показує, що отримана установка швидко забувається.

Такому становищу сприяє також логіка предметної підготовки студентів у закладів вищої освіти, яка складається роками і не бажає перебудовуватися: